

RIKSDAGENS
REVISORERS BERÄTTELSE

om den år 1958

av dem verkställda granskningen

av

RIKSBANKEN

STOCKHOLM 1958

ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

Undertecknade, av innevarande års riksdag utsedda revisorer, få härmed avgiva den berättelse angående granskningen av riksbankens tillstånd och förvaltning som i 6 § av den för riksdagens revisorer gällande instruktionen finnes föreskriven.

Riksbankens räkenskaper för år 1956 äro granskade av förra årets revisorer, och vid 1958 års A-riksdag har ansvarsfrihet blivit fullmäktige i riksbanken beviljad dels för förvaltningen under år 1956, dels ock för de beslut och åtgärder som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 10 januari 1957 till och med den 9 januari innevarande år.

Den nu förrättade granskningen har till följd härav omfattat riksbankens räkenskaper för år 1957 och därjämte den del av det löpande årets förvaltning som är redovisad i fullmäktiges protokoll från den 10 januari till den 21 augusti 1958. Stockholm den 15 december 1958.

RUD. ANDERBERG	MANNE STÅHL	BERTIL ANDERSSON
T. G. VON SETH	LARS JONSSON	AXEL LANDGREN
ERIK W. NORÉN	J. W. PETTERSSON	LARS LINDAHL
RAGNHILD SANDSTRÖM	SVEN EM. OHLON	E. BIRKE

/ Per Dahlberg

Riksbankens grund- och reservfond m. m.

§ 1

Riksbankens grundfond; översikt av bankens ställning m. m.

Enligt 1957 års bokslut ha riksbankens inkomster och vinster utöver dess utgifter och förluster under samma år utgjort:

1956		1957
30 866 733 : 65	Nettovinst	kr. 45 266 599 : 21
	Av bokslutet framgår vidare, att riksbankens tillgångar utöver dess skulder vid 1957 års slut utgjordes av:	
50 000 000 : —	grundfonden	kr. 50 000 000 : —
65 000 000 : —	avbetalningslånefonden	» 65 000 000 : —
20 000 000 : —	reservfonden	» 20 000 000 : —
2 863 441 : 32	tjänstepensionsfonden	» 2 863 441 : 32
3 904 401 : 86	familjepensionsfonden	» 3 904 401 : 86
	samt följande reserverade medel, nämligen:	
	återstående vinstmedel från	
877 621 : 22	föregående år	kr. 744 354 : 87 »
30 866 733 : 65	vinst för året	» 45 266 599 : 21 »
		46 010 954 : 08
	och utvisar bokslutet för riksbanken ett kapital-	
173 512 198 : 05	överskott av	kr. 187 778 797 : 26

Jämlikt beslut vid 1958 års riksdag kvarstår av riksbankens vinst för år 1957 ett belopp av 10 954 kronor 8 öre hos banken, medan 31 miljoner kronor tagits i anspråk för överföring till kursdifferenskontot och 15 miljoner kronor inlevererats till statsverket.

Riksbankens rörelse under år 1957

§ 2

Tillgångar och skulder

Från riksbankens utgående balansräkning 1957 meddelas här följande huvudposter:

Tillgångar

1956			1957
586 164 016 : 87	Guldbehållning	kr.	483 182 669 : 82
789 735 470 : 92	Övervärde å guld.....	»	650 989 281 : 06
38 706 285 : 01	Annan kassatillgång	»	41 615 848 : 35
4 389 688 833 : —	Statspapper och obligationer	»	5 050 102 297 : —
73 631 915 : 49	Diskonterade växlar och lån m. m.	»	142 359 684 : 10
	Utländska statspapper, fordran hos utländska banker, växlar m. m.	»	1 226 861 030 : 79
1 072 397 843 : 74	Hos riksgäldskontoret.....	»	6 767 843 : 18
6 767 843 : 18	Sveriges kvot i Internationella valutafonden.....	»	517 321 000 : —
517 321 000 : —	Sveriges andel i Internationella återuppbyggnads- bankens grundfond, inbetalt belopp	»	103 464 200 : —
103 464 200 : —	Övriga tillgångar	»	103 157 193 : 68
46 123 606 : 50		Summa kr.	8 325 821 047 : 98
7 624 001 014 : 71			

Skulder

5 597 902 381 : —	Utelöpande sedlar	kr.	5 839 816 386 : —
4 047 375 : 43	Utelöpande postremissväxlar.....	»	2 757 998 : 69
504 382 515 : 09	Checkräkning.....	»	414 791 536 : 44
475 906 : 56	Depositions- och kapitalräkning	»	475 906 : 56
356 422 719 : 58	Statens budgetutjämningsfonds medel	»	539 976 984 : 95
—	Särskilda pensioneringsfonden	»	275 000 000 : —
64 042 522 : 25	Investeringskontomedel	»	56 711 722 : 18
20 519 056 : 42	Skogskonto.....	»	15 912 590 : 89
77 911 084 : 57	Investeringsfondskonto för skogsbruk och rörelse ..	»	156 331 869 : 19
356 001 293 : 49	Kursdifferenskonto	»	373 401 181 : 82
387 942 625 : 42	Internationella valutafonden.....	»	387 921 271 : 92
74 864 615 : 14	Internationella återuppbyggnadsbanken	»	31 354 796 : 14
5 976 721 : 71	Övriga skulder	»	43 590 005 : 94
7 450 488 816 : 66		Summa kr.	8 138 042 250 : 72

173 512 198 : 05	Efter tillägg härtill av riksbankens under § 1 här ovan angivna behållna tillgångar.....	kr.	187 778 797 : 26
7 624 001 014 : 71	erhålles det under rubriken Tillgångar upptagna be- loppet		8 325 821 047 : 98

Riksbankens inom linjen förda tillgångar och skulder vid slutet av år 1957 redovisas sålunda:

1956		1957
67 439 227 : 81	<i>Tillgångar:</i> (riksbankens mynt- och medaljsamling, Internationella bankens aktier, taxeringsvärdet av riksbankens fastigheter och vissa utländska obligationer)..... kr.	69 053 787 : 81
27 493 : 12	<i>Skulder:</i> (utelöpande postväxlar, lånebanksobligationer m. m.)	28 014 : 73

Inkomster och utgifter

Såsom riksbankens inkomster och vinster samt utgifter och förluster under år 1957 å den egentliga riksbanksrörelsen redovisas följande huvudposter:

1956		1957
4 052 070 : 24	Lånerörelsen	3 939 813 : 70
28 675 648 : 44	Utrikesrörelsen	38 247 964 : 21
17 418 361 : 88	Statspapper och obligationer	23 992 548 : 39
1 752 468 : 62	Övriga inkomster och vinster	2 136 456 : 12
51 898 549 : 18	Summa kr.	68 316 782 : 42

Utgifter och förluster

2 528 793 : 42	Lånerörelsen	2 229 290 : 93
	<i>Förvaltningskostnad:</i>	
8 902 494 : 31	Arvoden och avlöningar	kr. 10 109 524 : 55
2 498 298 : 35	Pensioner	» 2 569 020 : 40
3 114 980 : 34	Förvaltningsutgifter	» 4 623 825 : 76
1 400 000 : —	Kostnader för sedeltryckeriet	» 1 600 000 : —
2 497 725 : —	» » pappersbruket	» 1 800 000 : —
89 524 : 11	Övriga utgifter	» 118 521 : 57
21 031 815 : 53	Summa kr.	23 050 183 : 21
51 898 549 : 18	Sedan från ovan omförmälda inkomster och vinster kr.	68 316 782 : 42
21 031 815 : 53	dragits nyssnämnda utgifter och förluster	» 23 050 183 : 21
30 866 733 : 65	återstår den förut uppgivna nettovinsten under år 1957	kr. 45 266 599 : 21

Riksbankens pappersbruk

Balansräkningen den 31 december 1957 visar följande:

Tillgångar

1956		1957
77 012 : 63	Kassa och postgiro	kr. 58 565 : 86
220 061 : 67	Fordringar	» 175 954 : 57
553 913 : 01	Färdiglager	» 1 055 150 : 02
567 832 : 37	Förråd	» 348 627 : 02
414 014 : 78	Varor under arbete	» 432 952 : 63
1 929 509 : 44	Maskiner och inventarier	» 2 177 961 : 12
467 626 : 10	Nyanläggningar under arbete	» 221 459 : 89
847 673 : 15	Fastigheter	» 910 708 : 88
<u>5 077 643 : 15</u>		Summa kr. 5 381 379 : 99

Skulder

167 831 : 50	Leverantörer	kr. 4 393 : 78
70 729 : 02	Avlöningar för december månad	» 35 256 : 67
86 404 : —	Skattemedel	» 78 898 : —
<u>4 752 678 : 63</u>	Kapital	» 5 262 831 : 54
5 077 643 : 15		Summa kr. 5 381 379 : 99

Vinst- och förlusträkningen visar följande:

Kostnader

1 799 343 : 29	Löner	kr. 1 714 123 : 94
323 979 : 65	Pensioner	» 326 369 : 44
1 742 336 : 21	Material	» 1 499 884 : 34
166 131 : 14	Avskrivningar	» 187 439 : 63
761 120 : 84	Omkostnader	» 743 398 : 86
30 679 : 47	Diverse	» 19 239 : 05
<u>4 823 590 : 60</u>		Summa kr. 4 490 455 : 26

Intäkter

2 843 087 : 83	Försäljning av annat papper än sedelpapper	kr. 2 674 138 : 47
3 179 : 32	Inkomst av hemmanet	» 6 294 : 85
<u>2 090 959 : 87</u>	Kostnad för sedelpapper	» 1 289 847 : 08
4 937 227 : 02		Summa kr. 3 970 280 : 40
113 636 : 42	Ökning resp. minskning under året av lager av hel- och halvfabrikat	» 520 174 : 86
<u>4 823 590 : 60</u>		Summa kr. 4 490 455 : 26

§ 4

Riksbankens sedeltryckeri

Balansräkningen den 31 december 1957 visar följande:

Tillgångar

1956		1957
97 750 : 64	Kassa, checkräkning och postgiro	kr. 54 306 : 39
247 759 : 11	Fordringar	» 247 813 : 46
224 648 : 68	Förråd	» 280 025 : 22
226 094 : 34	Beställningar under arbete	» 184 153 : 27
604 500 : —	Maskiner och inventarier	» 865 000 : —
<u>1 400 752 : 77</u>	Summa kr.	<u>1 631 298 : 34</u>

Skulder

93 874 : 60	Diverse kreditorer	kr. 111 527 : 22
	Reserverade medel för nedskrivningar av varulager	
92 500 : —	m. m.	» 145 000 : —
<u>1 214 378 : 17</u>	Kapital	» 1 374 771 : 12
<u>1 400 752 : 77</u>	Summa kr.	<u>1 631 298 : 34</u>

Vinst- och förlusträkningen visar följande:

Kostnader

1 337 394 : 56	Löner	kr. 1 383 708 : 93
110 839 : 29	Pensioner	» 126 326 : 27
482 645 : 92	Material	» 427 941 : 12
239 569 : 50	Avskrivningar	» 185 543 : 82
350 719 : 81	Omkostnader	» 401 204 : 22
6 656 : —	Reserverade medel för nedskrivningar	» 52 500 : —
<u>2 527 825 : 08</u>	Summa kr.	<u>2 577 224 : 36</u>

Intäkter

1 170 076 : 23	Försäljningar av annat tryck än sedeltryck	kr. 1 129 622 : 56
6 668 : 05	Kassrabatter	» 7 125 : 82
<u>1 387 202 : 31</u>	Nettokostnad för tryckning av sedlar	» 1 482 117 : 05
<u>2 563 946 : 59</u>	Summa kr.	<u>2 619 165 : 43</u>
	Ökning resp. minskning under året av beställningar	
36 121 : 51	under arbete	» 41 941 : 07
<u>2 527 825 : 08</u>	Summa kr.	<u>2 577 224 : 36</u>

Sedeltrycket har under år 1957 omfattat följande antal sedlar, nämligen:

1956		1957
6 750 000	st. av 100-kronors valör.....	12 150 000 st.
5 445 600	» » 50- » »	1 350 000 »
32 400 000	» » 10- » »	54 900 000 »
40 682 400	» » 5- » »	— »
85 278 000	st. eller sammanlagt	68 400 000 st.

§ 5

Sedeltryckeriets lokalfråga

Revisorerna ha vid besök i riksbankens sedeltryckeri kunnat konstatera, att tryckeriets lokaler äro synnerligen trånga och hindersamma redan vid verksamhetens nuvarande omfattning. Stora svårigheter torde möta vid planerat installerande av ytterligare maskiner. Tanken har också sedan länge varit att söka skaffa utvidgade och mera tidsenliga lokaler för verksamheten. Att den icke kunnat realiserats sammanhänger främst med att dispositionen av marken i det kvarter, där tryckeriet är beläget, icke är klarlagd, enär såväl statens som Stockholms stads intressen därvid måste tillgodoses.

I juni år 1955 tillsattes en förhandlingsdelegation att förhandla med Stockholms stad rörande den framtida dispositionen av kvarteret Kungl. Myntet och därmed sammanhängande frågor. Samtidigt utsågs sakkunnig att verkställa utredning rörande organisationen av mynt- och medaljtillverkningen, varvid även frågan om samverkan i administrativt hänseende mellan myntverket och sedeltryckeriet skulle uppmärksammas.

Frågan om anskaffande av mera tidsenliga lokaler för sedeltryckeriet är uppenbarligen beroende av resultatet av denna utredning och av förhandlingarna med Stockholms stad. Revisorerna finna det därför angeläget, att såväl utredningen som förhandlingarna snarast slutföras, så att åtgärder för modernisering av sedeltryckeriets lokaler kunna vidtagas.

§ 6

Tillstyrkan av ansvarsfrihet

Till fullgörande av föreskriften i 24 § av gällande instruktion få revisorerna anmäla, att revisorerna för sin del tillstyrka, att ansvarsfrihet för riksbankens förvaltning under den tid revisionen omfattat beviljas fullmäktige.